

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики

СІЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

м. Кропивницький – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація.
2. Анотація до дисципліни.
3. Мета і завдання дисципліни.
4. Формат дисципліни.
5. Програмні результати навчання.
6. Обсяг дисципліни.
7. Ознаки дисципліни.
8. Пререквізити.
9. Технічне та програмне забезпечення/обладнання.
10. Політика курсу.
11. Навчально-методична карта дисципліни.
12. Система оцінювання та вимоги.
13. Рекомендована література.

1 Загальна інформація

Назва дисципліни	ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
Викладач	Бойко Світлана Володимирівна, викладач кафедри економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики
	
Контактний телефон	+38(050)513-78-32
E-mail:	svetlianaboyko@gmail.com
Консультації	<i>очні</i> – відповідно до затвердженого графіка консультацій; <i>онлайн</i> – е-листування, у месенджері (Facebook-Messenger), вебінари на платформі Zoom (за запитом здобувача)
Система дистанційного навчання	moodle.kntu.kr.ua/DistancelearningCNTU

2. Анотація до дисципліни

Психологія комерційної діяльності – галузь психології, що вивчає психологічні явища, пов'язані з діяльністю людей, яка орієнтована на отримання прибутку. Психологія комерційної діяльності як окрема галузь психології виникла на перехресті соціальної психології, психології управління, психології праці та економічної науки. Феномени економічної психології – когнітивні й афективні характеристики економічної поведінки, мотивація, вплив соціуму на економічну поведінку і навпаки. Важливо відзначити, що ці феномени пов'язуються з реаліями економічного життя: прийняттям господарських рішень, маркетингом, податковими проблемами, стратегією досягнення прибутку тощо.

3. Мета завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: формування системи знань щодо базових категорій психології, методологічних аспектів організації комерційної діяльності з урахуванням впливу спілкування та міжособистісних відносин, психологічних проблем прийняття рішень, психологічних аспектів в поведінці споживачів.

Завдання: вивчення історичного розвитку, основних понять та характеристик психології, загальних закономірностей психічних процесів, а також методів та методик отримання знань про психічні процеси, властивості та стани людини задля тривалого та успішного здійснення комерційної діяльності.

Предмет навчальної дисципліни: психологічні закономірності економічної поведінки людини, пов'язані з здійсненням комерційної діяльності.

4. Формат дисципліни

Для денної форми навчання:

Викладання курсу передбачає для засвоєння дисципліни традиційні лекційні заняття із застосуванням електронних презентацій у поєднанні з практичними роботами, виконанням самостійно підготовлених завдань.

Формат очний (offline / Facetoface).

Для заочної форми навчання:

Формат очний (offline / Facetoface), у міжсесійний період – дистанційний (online).

Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, он лайн консультування тощо.

5. Результати навчання

У результаті вивчення даного курсу здобувач повинен

знати:

- історію та сучасний стан світової психології, а також специфіку розвитку і сучасний стан психології; імена відомих психологів і їх внесок у світову науку у вигляді теорій, моделей, законів, методів, феноменів тощо;
- предмет, об'єкти, цілі та завдання психології як науки про мислення, поведінку і діяльність людей; структуру психіки як предмета психології;
- загальні закономірності психічних процесів, характеристики психічних станів

і психічних властивостей людини в системі економічних відносин; психологічні проблеми прийняття рішень, у тому числі економічних, в умовах інформаційної невизначеності;

уміти:

- відрізняти доведені наукові факти, закони та закономірності від неперевіраних гіпотез і псевдонаукових тверджень;
- формулювати свої професійні проблеми і завдання мовою, зрозумілою психологам;
- психологічно пояснювати ті чи інші явища, що виникають у власній професійній діяльності, використовуючи терміни, поняття та категорії психології;
- орієнтуватися у психологічних проблемах, що виникають у сфері соціально-економічних процесів, та вирішувати їх за допомогою методів практичної психології;

- вибудувати психологічно ефективні взаємини з колегами по роботі;
- передбачати і запобігати конфліктні ситуації між особистісною спілкування;
- знаходити серед членів колективу найбільш талановитих і здібних фахівців і допомагати їм розкрити їх потенціал у сфері бізнесу, економіки, фінансів та інших областях професійної діяльності;
- практичні прийоми саморегуляції психіки з метою зниження ступеня схильності до негативних стресових та емоційних станів;
- прийоми швидкого запам'ятовування (мнемотехніки) інформації, необхідної для прийняття ефективних рішень у сфері економіки, комерційної діяльності, маркетингу та суміжних областях; формування просування та реклами товарів і послуг у сфері своєї професійної діяльності; управління ефективною організацією колективної професійної діяльності;
- широкий спектр даних з різних галузей психології, а також суміжних гуманітарних наук, що необхідні для прийняття ефективних управлінських рішень у сфері комерційної діяльності;
- психолого-педагогічні навички виховання колеги по роботі почуття професійної гідності, соціальної відповідальності, справедливості.

Набути соціальних навичок (soft-skills):

- здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал, взаємодіяти в проектній діяльності;
- не байду жестикуляції до участі у громадських суспільних заходах, спрямованих на підтримку здорового способу життя то чуючих.

6. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Кількість годин
Лекції	28
Практичні заняття	28
Самостійна робота	64
Всього	120

7. Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Кількість кредитів/годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна/вибіркова
2021/2022	III	8	4 / 120	2	Іспит	Вибіркова

7. Пререквізити

Враховуючи послідовність накопичення знань та інформації, дисципліна «Основні психології комерційної діяльності» вивчається після викладання дисциплін загальної підготовки, таких як «Філософія», «Історія та культура України», «Вступ до фаху» тощо.

7 Технічної програмне забезпечення/обладнання

У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон або планшетний комп'ютер) для оперативної комунікації з адміністрацією та викладачами з приводу проведення занять та консультацій, самостійної та наукової роботи. У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з адміністрацією, викладачами та підготовки (друку) самостійних робіт та результатів наукових досліджень (за наявності).

10. Політика дисципліни

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

Відвідування занять:

Відвідування занять – важливе складованавчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.

Пропущення занять повинні бути відпрацьовані не пізніше, ніж за тиждень до залікової сесії.

Поведінка на заняттях:

Неприпустимість: запізнення на заняття, списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання.

При організації освітнього процесу в Центральнотехнічному національному університеті студенти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: «Положення про організацію освітнього процесу в ЦНТУ» (http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/The_provisions_of_company_profile.pdf); «Положення про організацію вивчення вибіркового навчального плану та формування індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти» (<http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/vibir.pdf>); «Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти ЦНТУ» (<http://www.kntu.kr.ua/?view=univer&id=50>); «Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ЦНТУ». Режим доступу: http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/polozh_system_yakosti.pdf.

11. Навчально-методична карта дисципліни

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1			
Тема 1. Психологія для комерсантів. Психологія як наука. Роль та місце дисципліни у професійній підготовці здобувача вищої освіти. Предмет, мета та			

завдання вивчення дисципліни. Історичні етапи розвитку психології. Предмет, завдання та функції психології як науки. Галузі психологічної науки. Методологічні принципи та закони психології.	2	2	4
Тема 2. Основні напрямки сучасної психології. Психоаналіз. Біхевіоризм. Когнітивна психологія. Економічна психологія.	2	2	4
Тема 3. Методи психології. Роль методології та методів у розвитку психологічних знань. Вимірювання в умовах психологічного дослідження. Експеримент як основний метод психології. Психодіагностичні методи.	2	2	5
Тема 4. Нейробіологічні основи психіки та психічних процесів. Психічна діяльність головного мозку. Методологічні та теоретичні проблеми нейропсихології. Нейрон. Головний мозок і його структура.	2	2	5
Тема 5. Психічні процеси. Рівні психічного відображення психічної активності. Відчуття. Сприйняття. Увага. Пам'ять. Мислення. Уява. Мова. Воля. Мотивація.	2	2	5
Тема 6. Психічний стан. Емоції. Почуття. Афекти	2	2	4
Тема 7. Психічні властивості. Психічні властивості і методи диференціальної психології. Здібності. Інтелект. Темперамент. Характер. Індивідуальність. Особистість.	2	2	5
Змістовий модуль 2			
Тема 8. Акцентуації та психічні розлади. Акцентуації. Деформація психічних процесів, властивостей та станів при психічних захворюваннях.	2	2	5
Тема 9. Спілкування. Спілкування як психологічний феномен. Соціальна психологія соціодинамічних систем. Соціальна психологія в пошуках свого предмета.	2	2	5
Тема 10. Методи соціально-психологічного дослідження. Загальна характеристика методів соціально-психологічного аналізу поживчої поведінки. Метод соціометрії. Апаратні методи соціально-психологічних досліджень. Соціально-психологічний експеримент.	2	2	5
Тема 11. Соціально-психологічні явища Соціальна фасілітація та соціальна інгібіція. Соціальний вплив. Конформізм. Розподіл відповідальності. Соціальна атрибуція. Соціально-психологічна установка. Соціальне	2	2	5

зараження.			
Тема 12. Об'єкти соціально-психологічного дослідження. Психічні процеси, психічні властивості та стани в умовах спілкування людей. Особистість і мала соціальна група. Стиль лідерства в малій групі. Групова поляризація.	2	2	4
Тема 13. Об'єкти соціально-психологічного дослідження. Міжособистісні стосунки і спілкування. Кооперація і інкорпоративність соціальної групи. Конкуренція і конфлікти. Соціальна ідентичність і міжгрупові відносини. Дослідження малих груп у соціальній психології.	2	2	4
Тема 14. Психологія комерційної діяльності. Комерційна діяльність як особливий вид людської діяльності. Проблема якості особикомерсанта. Психологічний портрет комерсанта.	2	2	4
Разом	28	28	64

10. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (іспит) – 40 балів. Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті.

Рівень знань оцінюється: «відмінно» – студент дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, рішення задач та виконання вправ є правильними, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформлює завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність і творчість у виконанні групових завдань;

«добре» – студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність у виконанні групових завдань;

«задовільно» – студент дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність, участь у виконанні групових завдань;

«незадовільно з можливістю повторного складання» – студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає

необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, має неповний конспект лекцій, індиферентно або негативно проявляє себе у виконанні групових завдань.

Розподіл балів, які отримують студенти прививченні дисципліни «Основні психології комерційної діяльності»

Поточне тестування та самостійна робота															Іспит	Сума	
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	ПЗК1	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	ПЗК2		
2	3	3	3	3	3	3	10	4	3	3	3	2	3	2	10	40	100

Примітка: T1, T2, ..., T13 – тема програми, ПЗК1, ПЗК2 – підсумковий змістовий контроль

Шкала оцінювання

Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення	Оцінка		
		За національною системою (екзамен, диф. залік, курс. проєкт, курс. робота, практика)	За національною системою (залік)	За системою ЦНТУ
A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	Зараховано	90-100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	Зараховано	82-89
C	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок			74-81
D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	Зараховано	64-73
E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії			60-63
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	2 (незадовільно)	Незараховано	35-59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота			1-34

Критерії оцінювання знань і вмінь здобувачів визначені [Положенням про організацію освітнього процесу в ЦНТУ](#) (С. 28 – 31).

13. Рекомендовані джерела

інформації: *Основні:*

1. Гамалій В.Ф., Бойко С.В. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Основи психології комерційної діяльності». Кропивницький: ЦНТУ.2016. 26 с.
2. Колобич О.П. Загальна психологія. Навчально-методичний посібник. Львів, 2018. 172 с.
3. Бутко М.П., Неживенко А.П., Пепа Т.В. Економічна психологія. Навч. посіб. За заг. ред. Бутка М. П. К.: «Центр учбової літератури», 2016. 232 с.
4. Пачковський Ю.Ф. Психологія підприємництва: навч. посіб. Ю.Ф. Пачковський. К.: Каравела, 2017. 416 с.
5. Психологія особистості: ціннісно-орієнтаційний вимір: монографія А.А. Фурман. Одеса: ОНПУ; Тернопіль: ТНЕУ, 2015. 312 с.
6. Кулініч І.О. Психологія управління: підручник для студ. ВНЗ. І.О. Кулініч. К.: Знання, 2011. 415 с.
7. Варій М.Й. Загальна психологія. Навчальний посібник. 2-ге вид., випр. і доп. К.: «Центр учбової літератури», 2007. 968 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-book-113.html>
8. Москалець В.П. Загальна психологія: підручник. К. Ліра, 2020. 564 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://lira-com.ua/preview/12628.pdf>

Допоміжні:

1. Слюсаревський М.М. Психологія міграцій: навч. посібник для ВНЗ. М.М. Слюсаревський, О.Є. Блинова; НАПН України. Ін-т соціальної та політичної психології. Кіровоград. Імекс-ЛТД, 2013. 244 с.
2. Рибалка В. В. Психологія та педагогіка праці особистості : від обдарованості дитини до майстерності дорослого: посібник. К. Інститут обдарованої дитини, 2014. 218 с.
3. Веккер Л.М. Психика и реальность: единая теория психических процессов. М.: Смысл, 1998. 685 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://soc.d.univ.kiev.ua/LIB/PUB/V/VEKKER/vekker.pdf>
4. Загальна психологія: хрестоматія: навч. посібник. Упоряд. О.В. Скрипченко та ін. К. : Каравела, 2008. 640 с.
5. Загальна психологія: підручник. О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін. К.: Каравела, 2009. 464 с.
6. Загальна психологія: практикум: навч. посібник. В.В. Волошина, Л.В. Долинська, С.О. Ставицька, О.В. Темрук. 2-ге вид. К. : Каравела, 2008. 280 с.
7. Максименко С. Д. Загальна психологія : навч. посібник. МОН України. Вид. 3-тє., переробл. і доповн. К. : Центр учбової літератури, 2008. 272 с.
8. Основи психології: підручник. О.В. Киричук, В. А. Роменець, В.О. Татенко та ін. За заг. ред. О. В. Киричука, В.А. Роменця. Вид. 6-те, стер. К. Либідь, 2006. 631 с.
9. Павелків Р.В. Загальна психологія: підручник. Р.В. Павелків. Вид. 3-тє., доповн. К. : Кондор, 2009. 571 с.
10. Партико Т.Б. Загальна психологія: [академ. курс]: підручник. МОН України, Львівський нац. ун-т ім. Івана Франка. К. : ІнЮре, 2008. 414 с.
11. Психологія: навч. посібник [О. В. Винославська, О. А. Бреусенко-Кузнецов, В. Л. Зливков та ін.]; за наук. ред. О.В. Винославської; МОН України, Нац. технічний ун-т України «Київський політехнічний ін-т». 2-ге вид., переробл. і доповн. К. ІНК ОС, 2009. 390 с.
12. Психологія: підручник. за ред. Ю.Л. Трофімова. Вид. 5-те, стер. К. Либідь, 2005. 560 с.
13. Цимбалюк І.М. Психологія: навч. посібник. МОН України. К. Професіонал, 2008. 576 с.

14. Шапар В.Б. Сучасний тлумачний психологічний словник: Близько 2500 термінів. Х. : Прапор, 2005. 640 с.

Інформаційні ресурси:

1. Система дистанційного навчання ЦНТУ «Moodle» – <http://moodle.kntu.kr.ua/>
2. Репозитарій ЦНТУ – <http://dspace.kntu.kr.ua/>
3. Дистанційна платформа навчання «Прометеус» – <https://prometheus.org.ua>